

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY IX - SEGONA EPOCA
MAIG - JUNY DE 1927 :: N.º 47

SUMARI:

TEXT: Montserrat.—Ballades i avalot a Mura, per *J. Sarret i Arbós*.—Un episodi terrassenc de la guerra dels Remences, per *P. Sala i Flotats*.—Altre intent hivernenc d'ascensió al Carlit, per *Jaume Torres*.—La planteta "Eufrasia" II, per *Angel Sallent*.—VII Diada de Germanor a l'Ubach, *Jaume Trià*.—Crònica.

GRAYATS: Estany de La Nòs glaçat, Fot. *P. Père*.—Carena de Coll Roig. Vessants de la Ribera de Font-viva.—Cims de Coll Roig des del camí de La Nòs.—Massiu de Font-freda des del poble de Porter.—Refugi de La Nòs, Fots. *J. Altimita*.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SANT ANTONI, 64

EXCURSIONISTES!!

ARTICLES PER A EXCURSIONISME

SECCIONS BATERIA CUINA. - CRISTALLERIA. - LOSA. - PORCELANA. - HIGIENE. - CALEFACCIÓ. - GAVINETERIA. - CUBERTS ALPACA. - OBJECTES REGAL

LA COCINA MODERNA. - "SIMARRO"

FONT-VELLA, NÚM. 65.

PRESENTANT EL REBUT DE SOCI, DESCOMPTE DEL 10 PER 100

TALLER DE LLAUNERIA
DE

PERE PÈRE

Reparació i construcció en els articles del ram. :- Col·locació d'aigua, gas i electricitat. :- Vidres de totes classes.

RAPIDÉS I ECONOMIA

UNIÓ, 32. :- TERRASSA

INSTAL·LACIONS COMPLETES
DE VIDRES I CRISTALLS PLANS

PREUS ECONÒMICS

Huc Joan Bassiner

Successor de Joan B. Rovira

Sant Jaume, 35.- Tel. 6560. - Terrassa

A CAN REBENTA SABATERS

Calçat de totes classes. - Preus econòmics. - Especialitat en calçat d'esport i excursionista

CARRER CREMAT, NÚM. 19

Ramon Morral

Constructor de claus de totes classes; especialitat per a diables i estricadors i d'excursionista.

Topete, núm, 61. - Telèfon, 6265

TERRASSA

JOSEP VALL

SUCCESSOR DE S. CABRÉ

FÀBRICA DE TUBS DE PAPER
DE TOTES MENES

València, 182.- Telèf. G. 2469.- BARCELONA

REPRESENTANT A TERRASSA:

J. MACH GUTSENS

TELÉFON. 6010

MOBLES
DE LUXO
Y TAPES
SERIA:

FUSTE
RIAMFA
BRICAB
SERRAR

Despatx:

Sant Pere, 40

Tallers:

Galileo

*Si per les instal·lacions
voleu estar ben servit,
aneu a la casa VILA ENRIC.*

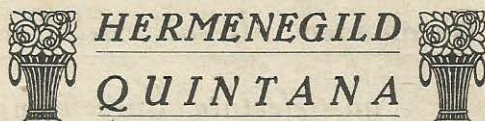
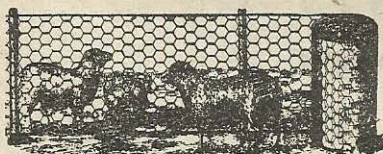
CREU GRAN, 69. - TELÈFON 6335

TERRASSA

CEDACERIA I ARTICLES DE FILFERRO
REIXATS I TELES METÀL·LIQUES

FREDERIC SETÓ

Topete, 94. - Telèf. 6431. - Terrassa

TOCINERIA I QUEVIURES

*Auto-òmnibus per a excursions
per a tot Catalunya*

SANT ANTONI, 45. - TERRASSA

Ferreteria i Quincalleria

Vda. de Ramon Argemí

Articles d'excursió per a la minestra

Dipòsit de les pintures esmalt

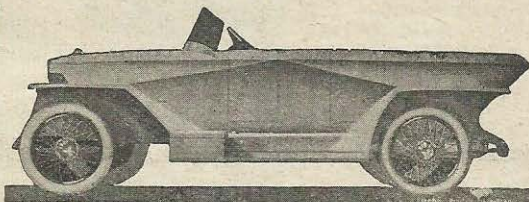
SAPOLIN

Font-vella, 45.- Telèf. 5855.-Terrassa

*Automòbils, Camions, Carros, Caixes
per a caudals i Mobles esmaltats*

Albert Gutiérrez

PINTOR DE CARRUATGES

Taller: Carretera de Martorell, 6 i 8. - - Domicili particular: Carretera
de Martorell, 36. - - Telèfon, 6454. - - TERRASSA

FORN DE
PERE ESQUIUS

*Pa "tostado" per a vegetarians i
trofòlegs, destrinitzat, blanc o negre
a 1'25 ptes. quilo*

Ctra. Moncada (xamfrà Vallparadis)
TERRASSA

Casa Recader

Merceria i Novetats

VDA. MARINELLO

Creu Gran, 38

*Recomanem als socis del Centre i als llegidors de l'«Arxiu»
que efectuïn llurs compres als nostres anunciants*

ASSEGURANCES CAPELLA

V I D A
INCENDIS
ACCIDENTS
MARÍTIMS
FURT, ETC.

ST. LEOPOLD, 98

TELÈFON, 5709

M. ABAD I RIBERA

PUES I LLIÇOS PER A TEIXITS. - EXTENS ASSOR-
TIT EN PUES DE LLOGUER. - FILFERROS DE TOTES
CLASSES. - LAMINACIÓ EN FRET DE CÈRCOLS
PER A EMBALATGES, I ALTRES INDÚSTRIES

TOPETE, NÚM. 1

TELÈFON, 5774

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY IX

Segona època

MAIG - JUNY 1927

NÚM. 47

MONTSERRAT

ES ben palesa l'importància religiosa i cultural que els monjos benedictins han dat a la santa i històrica muntanya.

Es tal avui dia la grandesa de Montserrat que, no ja en els camps tradicional, històric, geogràfic s'imposa, sinó que traspasa per damunt d'ells, impulsant el conjunt de la cultura de Catalunya.

Perçó nosaltres, varis en sentiments i en ideals, al complir anyalment, com fem en el mes de maig, amb la muntanya de mole suggestiva, paguem un deute tan íntim, tan profund que no ens sabem estar de considerar. L'acte d'efectuar cada any una excursió oficial, prescindint de totes les altres circumstancials que hom pugui fer-hi, és reconèixer aquesta preponderància espiritual, que cap de nosaltres pot defugir.

Car avui no és solament Montserrat aquella fita de turons retallats que posà Deu per assenyalar de l'immensitat estant aquesta bella terra nostra; avui, la muntanya és un grandios fogar d'il·luminació, d'edificació, de tradicionalitat.

Mirem, si més no, les nombroses publicacions que van eixint de l'impremta del Monestir: Llurs noms són prou coneguts perquè ens estalviem una relació. Ja no es tracta d'uns estudis isolats, o bé un documentat treball, que sorpren a tots els crítics del món; sinó d'una producció contínua, rajant com d'una font inesgotable.

Muntanyes com Montserrat són com un paíral monument o bé una catedral al mig d'una ciutat. Aixís com, quan hem de guiar algú, els prenem per fita aixís, idealment, si hom hagués de guiar algú pels amples camins de l'història i la cultura catalanes li hauria de mostrar l'alta serralada, grandiosa, imponent, eterna llàntia encesa.

BALLADES I AVALOT A MURA

EREN freqüents els avalots que's succeïen en aquell temps en qui els ànims del poble estaven somoguts a causa de les guerres que sovintejaven. Per un, tres i no res, a vegades es produïen baralles entre els concorrents a una festa popular.

Llegeixis amb detenció el següent cas que copiem dels llibres de l'antigua Vegueria de Manresa.

«Dia 23 de maig de 1537—Joan Puigtoure, batlle de Mura denuncia al Veguer de Manresa lo següent: Ahir que era la tersera festa de cinco-gesma que comptavem XXII del present mes de maig, stant allí en la segrera de Mura, ha hont havia molta gent per causa que si donave una caritat y essent en la vesprada que tronave stant ballant en la plaça de les nogueres jo denunciant mana als jutglars (musics) que callassen a causa que tronave, I sobre axo lo fill de Anthoni Matarrodona murmura dient perquels havian fet dexar de sonar. En asso dix Vicens Vila del dit terme: per masa sa fet be. I de rahons en rahons ells sen anaven en plaça porque lo dit Anthoni Matarrodona jove y un altre stranger qui son masips del ciri li havien promes per les animes hun sou per fer celebrar una missa perquels donas dita licencia. I de rahons en rahons sen anaren en la plaça de Mura. I pensant jo testis que no sen parlaria mes, men ere anat a mirar huna mula den Mata de Mura que tenie hun bony en la spatla. I stant axi me digueren que a la plaça se batien y ani y jo testis trobi Anthoni Vall fill den Jaume Vall ab lo punyal arrencat en la ma contra en Puig de la balma. I apres me han dit que volia pegar primer ab la balesta contra lo fill de dit Matarrodona. I las hores jo testis, volgui pendre al dit Vall qui tenia lo punyal arrencat y volent-li pendre lo punyal, jo testis com a batlle, lo dit Anthoni Vall me remeté dos o tres punyalades contra mi testimoni deposant. I apres dix dit Vall porque havia pres a ell y no prenie al qui li volia pegar ab lo punyal part derre-ra. En axo dixel y girim alaltra part y no viu ningu que li volgues pegar. I apres amb aquex avalot vehe gran rebombori que algunes dones tenien al Anthon fill dit Matarrodona. I en asso jo y salti y viu apres que lo Anthoni Vall y altres sen foren anats y jo testis los encalsi y nols he pogut pendre.»

Per qui faci recull de les costums de la nostra terra no, deixa de tenir importància aqueix document, quina autenticitat certifiquem.

J. SARRET I ARBÓS.

UN EPISODI TERRASSENÇ DE LA GUERRA DELS REMENCES

NO tothom sap que un aixecament, semblant al que avui dia s'ha produït en alguns països agrícoles, va produir-se a Catalunya en el segle XV. El greu problema de la possessió i repartiment de la terra, que algunes regions tenen encara per resoldre, és a nostra terra establert d'anys ha, com a conseqüència d'aquells alçaments de la pagesia contra els tenedors feudals de grandiosos latifundis.

L'alçament dels Remences, que eren els pagesos obligats a servitud, va efectuar-se a l'any 1483, acapdillant En Pere-Johan Sala qui va invadir tot el Vallés. Després d'alguns éxits locals que feren engroixir de mica en mica les files de combatents, varen amenaçar i tot la capital.

Perçó el 18 de gener del 1485, segons llegim en el «Dietari de la Generalitat», el Consell de Cent deliberà pagar gent d'armes, de peu i de cavall, per a oposar-se als revoltats, i el dia 20, hom acordà treure la bandera de Santa Eulalia a la Casa de la Ciutat, en senyal de «so metent» contra les partides dels pagesos de remença que corrien tota la terra, impeding les comunicacions de Barcelona amb el restant de Catalunya. Per a comandar la Host de la ciutat que devia sortir a batalla fou elegit En Jacme dez Torrent, una de les figures més prestigioses d'aleshores.

La força dels Remences anava en augment i aixís fou que entraren a força d'armes a la vila de Granollers, degollant a Mossèn Tagamanent, Cavaller prestigiós, i altres gentils homes, a més de diferents malvestats que varen cometre.

Fou a primers de març que es trobaven a les vistes de Terrassa. El Dietari diu que el dia 1 de març varen sortir de Barcelona molta gent d'armes per tal de socórrer a Jofre de Sentmenat qui era oprés i combatut pels pagesos en la seva casa de prop de Terrassa. Era capità de les forces de Barcelona, En Joan de Cardona, Condestable, i anaren amb ell els Bisbes d'Urgell i de Vich, i molts ciutadans i gentils homes. Abans d'arribar a la casa de Sentmenat els pagesos varen llevar el siti.

Aquesta casa que En Sentmenat tenia *prop de Terrassa*, i on fou assetjat, podria ésser molt bé el Castell-Cartoixa de Vallparadís, que era propietat seva, com també la Cuadra. Per més que el «Dietari» diu:

«avans que atenguessen la casa de Sentmenat els pagesos llevaren lo siti», decanta a creure—i els historiadors ho han aclarit a la vista d'altres documents,—en que aquest fet va produir-se a la casa de Vallparadis, la explícita indicació de que tal casa era prop de Terrassa. El Castell de Sentmenat propiament dit n'és molt llunyà i fàcilment hom hauria indicat com a proper a Granollers, Caldes o Sabadell. En Ventalló en parla en la seva obra «Tarrasa Antigua y moderna».

El mes de març fou fatal pels Remences.

Després d'aquesta dada del dia 1, van disminuint llurs forces. El dia 3 han d'abandonar Granollers, el dia 11 sofreixen una forta derrota i el 24 en una forta topada entre el milenar d'homes que eren i l'Hostmanada per Jacme dez Torrent són fortament derrotats, morint més de 150 pagesos amb alguns capitans, i essent fet presoner en Pere-Johan Sala, qui després d'ésser voltat per tot Barcelona, lligat sobre una bestia, fou arrocegat i esquarterat, el dia 28, davant la Pescateria.

Aleshores els Remences varen refugiar-se al Empordà, on alçaren poderoses partides, comanades per Verntallat, qui ja havia estat capítost en el primer alçament, i era noble fet per Joan II, que donaren molta de feina a la Generalitat, i foren una sangria oberta per nostra terra.

P. SALA I FLOTATS.

ALTRE INTENT HIVERNENC D'ASCENSIO AL CARLIT

FEA poc que s'havien perdut les darreres resplandors solars de de la diada de Cap d'any del 1926 i com que l'atmosfera no podia ser més neta i transparent, fou amb extranyesa que veiérem empal·lidir l'estelada ja brillant i bella, fenòmen causat per la lluna, de moment invisible per nosaltres, per ser tan enfondida la vall del Carol i tan altes les muntanyes que'ns la tapaven, les mateixes on encaminàvem nostres passos.

Arribàrem a Porté desil·lusionats per la poca abundància de neus que hom preveia muntanya amunt.

Mentres fruïrem els encisos de la bella matinada següent, amb els skis a l'esquena, els dos companys, avençàrem per la ribera de Font-

Viva, en bona part per el planer camí de cornisa, més abundant de neus aprofitables per els skis, des de que haguérem travessat les dretes canaletes properes a la casa de guardes-forestals. Per el fons d'una d'elles davallava en forma de bonica cascata, un bon gruix de gel prou ample per esdevenir un pas seriós.

Quan estàvem acabant de deixar confortable (?) el descuidat xalet-refugi de les Societats Franceses, va arribar una caravana de tolosencs, procedents de Les Bulloses i de pas cap a Porté. Feren una curta reposada, aprofitada principalment per engrassar llurs patinadors. Sols per breus moments poguérem admirar la valentia de les atrevides skiajadores que's llançaren pendants avall, ja que tots estàvem embolcallats per les grisors d'una propera tempesta i els primers borrellons de neu.

Durant tota la nit els tan propers bramuls del torb ens feien trobar providencial aquella cambra i molt còmode el reduït jaç de palla. El mal temps no va calmar, fins prou avançat el jorn següent per impedir-nos en hora hàbil fer via cap als cims.

Aquesta feina resolguérem intentar-la a l'endemà i de moment ens permetérem el luxe de dedicar-nos a passejar tot el dia. Prompte dominàrem la gran Cascata quina remor semblava ofegar-se sota els tous de gel i neu de formes capricioses i que sols la mare natura sap modular tan bellament. Atravessat el riu quasi arreu glaçat, ja que sols algun clot de tan en tan mostrava llur corrent, entràrem en ple regne dels gels; tal les ventades de la nit havien escombrat de neus toves aquells indrets.

Atents al difícil patinatge que havíem recomençat, tot de sobte s'ens presentà l'immens i aplanat camp de neu que amagava les aigües del gran estany de les fades: La Nòs. Quin contrast amb l'època en que Carlit degué ésser conegut per Mossèn Cinto al inspirar-li aquelles paraules:

Quaranta estanys blavosos el coronen,
quaranta estanys de virginal puresa:
en cascún d'ells amb tota llur bellesa
se miren tots els astres de la nit.

La principal emoció que buscàvem en aquella excursió, que és, senzillament, la travessa a peu d'un estany, en realitat fou molt superior al que'ns havíem imaginat. Havíem escollit un dels més grans dels Pi-

reneus, tancat en immens cercle de dentallada silueta de muntanyes cegadores, de llums rellançades per llurs virginals, blanques vestimentes, ja que l'espai estava net de calitxes i el sol era esclatant. El conjunt era bellíssim i de desacostumada feretgesa.

La involuntària temença que teniem d'entrar, diguem-ne, a l'aigua, explica les mirades de confiança que com a últim recurs, posàvem a la llargària dels skis. I cal confessar que aquesta temor anà en crescendo, quan per arribar a l'illa de «Les Encantades» ens calgué atravessar força espai on la blavosa crosta gelada es mostrava neta i pelada i, més que mai, son llic contacte, ens obligava a dançar i giragonçar capriciosament.

Continuàrem pel bell mig fins a l'indret del coll de La Grava i retornàrem sobre nostres pasos fins al sobreixidor d'aigües, aleshores ja tan convençuts de la extraordinària solidesa del gel, que a més de comprendre la fonamentada rahó d'aquella muntanyesa de Porté, qui ens havia dit que no hi havia pas perills perquè als glaços d'aquell estany no «petan» fins a maig o juny, vèiem completament impossible que cap fada pogués portar-nos al si de llurs palaus encantats, suposant que d'antuvi no haguéssim materialment donat una alegria a les nombrosíssimes, saboroses, truites que sabem hi sojornen.

Segurament serà oportú recordar que si ens sentiem poètics ho devíem a la manca de frenadora motxil·la i a no tenir el temps just, com d'ordinari.

Creguérem convenient conèixer el camí per a l'endemà i a tal fi per la Coïna de Furats plena de neu immillorable, amb extraordinària rapidesa pujàrem fins al pla a l'alçària de l'estany més superior i al peu de l'esbelta Pica. Estudiàvem el relleu de llurs flancs estimbats i no ens adonàrem que'l cel tornava a al·licar-se i ja estaven velats els bells colors que abans ofería la visió de les llunyanes muntanyes de Campcardós, amb tot i que no era pas gaire més tard de migdia. Efectivament la neu es glaçava ràpida i no ens permeté llençar-nos de la faisó que al pujar ens prometiem.

Una gotellada va coincidir amb l'arribada al xalet, cambiada per grossos i espessos borrallons de neu que acompanyava un vent a grans passos formidable. S'havia desencadenat la tempesta; aquesta volta molt més ràpida i furiosa. Amb facilitat seguíem l'augment de la gruixària de la neu.

Altra vetlla empleada cuinant i menjant envoltats d'una constant fumada ocasionada per la llenya verda que féiem cremar.

Els xiulets i bramuls del torb al espategar contra les gruixudes parets, a les meves orelles devien sonar agradosament, quan amb tanta facilitat vaig quedar adormit, envejat pel company que a més, durant la nit tingué un ensurt majúscul, causat per un gros terrabastall i encar agreujat perquè al fer llum per a saber l'ocorregut, no veié res d'anormal i no ho va comprendre fins a l'endemà al comprobar que a la llar i un pam del seu jaç, hi havien més maons que no hi havíem deixat a la vetlla. Perteneixien a la xemaneia i havien caigut per son interior.

Quan les tenebres foren foragitades per les noves diurnes clarors, la temperatura freda i humida, més que molestar, asfixiava. El torb continuava mostrant llur empena, ficant neu per l'escletxa més insignificant i no paraven els gemecs de les pissarres d'enfront el refugi, al ésser penetrades i torçades tan barroerament. Comprenguérem que ja tindriem feina per a recular fins a Porté.

Obrir la fulla exterior de la doble porta, trabada per més d'un metre de gruix de neu, fou un problema que posà a prova l'enginy del meu company Père i les forces musculars d'ambdós.

A mig dematí sortírem al defora. La neu era tan tova i abundant que arreu amb skis i tot quedàvem ensorrats fins més amunt de genoll.

El vent que'ns era favorable, amb facilitat ens empenyé aigües avall; però en un indret el riu va esdevenir tan engorjat que no endevinàrem el pas natural de sortida i el més fàcil va semblar-nos que era retornar al enlairat camí de cornisa, que ja coneixíem i que mig divisàvem entre l'espessadat de volves que queien. El temps que empleàrem, l'esforç que'ns va costar guanyar-lo i seguir-lo i les emocions impensades que hi visquérem, ja ho suposaran els qui hagin estat transeunts hivernencs d'aquells indrets o d'altres semblants, que a més coneguin les delícies d'una tempesta, i sàpiguen el què és posar-se i treure's els skis. Es suficient dir que la coneguda dreta canaleta glaçada,—aleshores atapeïda de neus toves propícies a estimbar-se—haguérem de travessar-la a mig aire, entre el camí que seguíem i l'inferior del peu del riu.

La boira baixa i la cortina de neu continuava obligant-nos a obirar sols curtes distàncies i fou causa de no trobar l'estany glaçat de Font-Viva que havíem admirat el dia de pujar.

No deixà d'ésser entretingut i penós el baixar fins a la punta de la

Cims de Coll-Roig
des del camí de
La Nòs

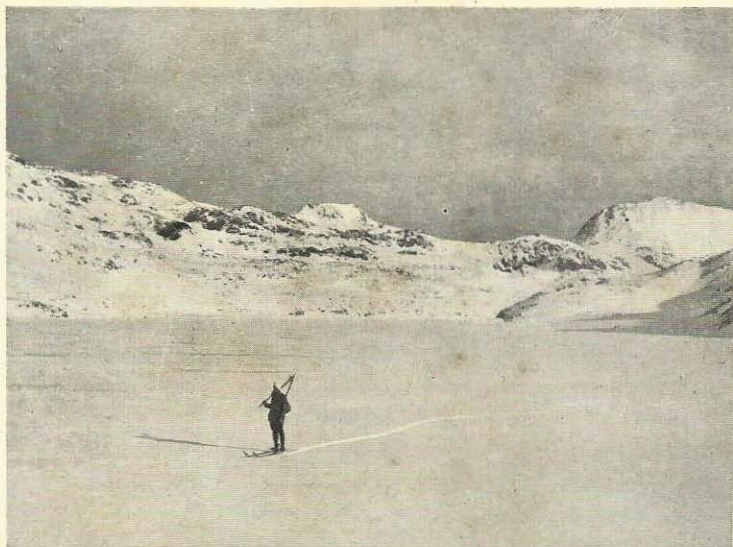

Massiu de Font Freda
des del poble de Porter

Refugi de La Nòs

Fots. J. Altimira

Estany de La Nòs glaçat

Fot. P. Père

Carena de Coll-Roig, Vessants de la Ribera de Font-viva.

Fot. J. Altmira

gran llaçada de la carretera al coll de Puymorens, perquè la neu no tenia condicions i era remoguda pel vent. Si probàvem qualche baixada, prompte les puntes s'ens entaforaven en els matolls o s'encallaven en les roques, que emergien invisibles.

Ja fosquejava quan, per fi, saltàrem cap al poble a traçar tan dret com poguérem la petja de nostres patinadors a través dels seus blancs carrers, encara verges de petges humanes, i en mig dels acostumats planys de les comares qui, des de les finestretes, ens cridaven: ¡Pobres homens, com deuen haver patit! I encara que estiguéssim relativament fresquets, conveniem que per l'aspecte exterior de nostra apropiada vestimenta, tenien tota la raó. En canvi pel silenci dels homes, comguérem que la nostra involuntària demostració pràctica, poc els interessava perquè estan perfectament assabentats de la utilitat dels trastos importats dels cultes països nordics europeus; actitud de força contrast amb la dels qui—en nombre crescut—a les ciutats de terra baixa quan t'els veuen a l'espatlla, es creuen en dret de fer el viu.

Aquella vegada al deixar l'emblanquinada Cerdanya, resplendent sota els triomfants raigs solars, era amb cert enuig que des de les finestretes del Transpirenàic, ens acomiadàvem de les muntanyes qui encapçalen Font-Romeu.

JAUME TORRES.

N. de R.—Com a major il·lustració d'aquesta ressenya publiquem quatre fotografies de l'amig J. Altmira, qui, els dies de Carnestoltes d'enguany, efectuà una excursió amb l'intent d'assolir el cim del Carlit, que fou també de resultat negatiu, a causa del mal temps.

LA PLANTETA «Eufrasia»

II

AQUESTS noms que comencen per *eu* es prenen en bona part, i el nostre aplicat a la planteta s'interpreta: bon humor, delícia, dels ulls, perquè es va creure que era beneficiosa en les malalties de la visió: la qualificació específica *officinalis*, ho prova.

Demés d'aquest nom en *eu*—figura en el Diccionari Ortogràfic publicat per l'Institut de la Llengua Catalana (1917 ja van anys!): eucalyptus amb una forma mig llatinitzada (*eucalyptus*), euforbi (equivalent a *eufòrbia*; que no s'hi troba)—euforbiàcia, nom de la família, que comprén també, sense la lletresola o *euphòrbia*, la *mercurialis*, la *crozophora*, i el *buxus*, que ja tenim aquí florit i granat, notable arbust monoic.

Euforbi es diu particularment de la goma de l'arbre d'una espècie exòtica.

Eupatorium o *eupatoria* (agrimònia) és també d'aquesta sèrie, i per últim *evonymus* és un exemple de *eu* que passa a *ev* ($u=v$, com $i=j$), exactament com podem observar en la agradable i dolça paraula: *evangelí*, la bona nova per excel·lència; nom d'un abret o arbust que està per florir aquests dies (1).

De la nostra planta en diuen els anglesos *eye—bright* (bright és cosa clara, resplent), totes al·lusions a la reputació oftàlmica de l'herba, que recorda *eye-sight*, «oculi acies», per als que sàpiguen una mica de llatí; l'expressió *if my eye sight fail me not*, «si satis cerno», tothom veurà que equival a: si ho veig bé, si la vista no m'enganya.

ANGEL SALLENT.

(1) Es coneguda aquí a Catalunya, amb el nom de bonets (*esp.* bonetero) per la forma lobular del fruit—una càpsula rogenca; planta beneficiable.

VII Diada de Germanor a l'Ubach

DIUMENGE, 29 DE MAIG 1927

DE nou els excursionistes terrassencs hem celebrat la nostra Festa. Sèptima Diada de Germanor; set anys que sens interrupció es ve celebrant aquesta bella Festa, que tan ha ajudat a estendre l'estimació per les nostres muntanyes i per tota la nostra terra, i que, justament, podríem dir-ne compendi dels sentiments que arrelen en el fons de tot bon excursionista.

A ella, a la nostra Festa, sempre s'hi convida a tothom. Que hi fa que no es sigui excursionista! En aquest dia sí, fins ho preferim que, amb l'estímul de la Diada, vingui força gent que no estigui compenetrada amb nosaltres; perquè aixís, és molt possible que dels nou vinguts a muntanya, alguns sentin la màgica influència que despren a sobre totes les fibres humanes.

L'animació s'ensenyoria paulatinament dels llocs de la Diada. Continuament afluen les colles numeroses que ajuntaven llur riure i goig, al goig immens que ara, en aquest temps, desprenen arreu les nostres bosquíries.

I als mil variats matissos amb què la primavera es complau vestir les muntanyes, s'hi ajuntaven els tons vius i gràcils de les doncelles, que es complavien trescant per aquelles serres, que les hi encomanaven la gràcia plena de què estan posseïdes en aquest bell temps, en què les flors s'esbadellen sota els raigs tebis del sol primaveral.

El dia, de moment no volgué afavorir-nos. Però, com si es donés compte que nosaltres el volíem ben resplendent, amarat de llum i de sol, ben prompte anaren destriant-se les humides boires per a deixar lloc a la immensa blavor del nostre cel, que havia de completar de forma imprescindible l'abelliment de la Diada.

Seguint l'ordre del programa, fou celebrat el concurs de camping, que potser és el primer efectuat en la seva classe. Fou un concurs veritablement digne de figurar en l'ordre de la Diada, si hom té en compte el gran nombre de campeurs que avui practiquen aquest bell esport, com a complement que és de l'excursionisme.

Numerosos foren els acampadors que a la vigília de la Festa alçaren llurs fràgils campanyes per a passar la nit en aquells llocs de solitud, bo i esperant la Diada que l'endemà començava.

El Jurat nomenat per l'acte, recorregué tots els campaments, fent-se càrrec de llur importància, tan pel seu crescut nombre, com per la perfecció amb què estaven disposats.

Entretant, anaven destrenant-se les proves atlètiques. En el bell mig de la muntanya aquests concursos prenen un caire més humà, i hom evoca instintivament els jocs olímpics de la Grècia clàssica, en què la fortalesa i bellesa del cos, anava airosament aparellada amb la grandesa sublim de l'esperit.

Veierem amb certa emoció els salts amb perxa i 60 metres llisos, efectuats per aquells esforçats minyons de rostre cantellut i faccions contretes per l'esforç posat a l'impuls del salt i en la màxima velocitat de la carrera.

A continuació varis equips es disputaren la supremacia en la lluita a la corda i, poc després, veiérem a l'era l'acostumat concurs de salts a corda per a senyoretas, on provaren de nou, que també junt amb llur graciosa feminitat, estimen la fortalesa.

Mentres uns es complavien en els concursos vigorosos, altres dedicaven llur preferent atenció en recollir un sens fi de variades flors, que

bellament armonitzades per les mans gentils de senyoretes, eren exposades després en el concurs de rams de plantes i flors silvestres, que com mai s'ens mostrà concorregut per un gran nombre de rams de formes i flors variadíssimes.

L'hora del dinar marcà un repós a la Festa que devia continuar després amb una bella audició de Sardanes.

La música a la muntanya resulta més excelsa i més fina si hom es sent compenetrat d'ella, çó que succeeix més encara amb les sardanes, aquesta dansa nostra, que interpretada a ple aire, les sentim fins i tot més endintre; més vives i plenes de gracia. I al seu ritme les rodones dansaven alegres i joioses, com si al compàs de la nostra música el món tot s'hagués concentrat en aquell bell cim airejat per tots els vents, donant la sensació que el temps restava inmòvil davant la brillantor que en tots els rostres traspuava pel goig immens de viurer.

La festa finia, però la joia continuava; i avall, carretera avall, en el camí de retorn al viurer opac de cada dia, hom seguia amarat encara del bell entusiasme que es converteix en cançons, entonant un adeu a la muntanya, que altra volta deixavem sola i plena de quietut, fins a una altra Diada.

JAUME TRIA.

Crònica

Homenatge a En Baltasar Ragón.—Aprofitant l'avinentesa d'haver obtingut, aquest bon amic nostre, un premi especial en el Concurs Certàmen de les Escoles Pies, celebrat en el mes de març, fou obsequiat amb un dinar d'homenatge per les seves nombroses amistats.

No cal dir com ens adherim a tota manifestació que posi de relleu la pacient i constant tasca del nostre apreciat col·laborador i amic.

Per l'homenatge al Dr. Colell.—El dia 17 de maig va celebrar-se en el nostre estatge una conferència, organitzada per l'Associació de la Premsa de nostra ciutat, preparatòria de l'homenatge a retre el dia 22 al il·lustre canonge en la ciutat de Vich. El reputat poeta En Lluís Bertran i Pijoan explicà la gestació d'aquest projecte d'homenatge, que ara ha estat un fet, i féu una excel·lent relació, explicació i ponderació de la vida i obra periodística del Dr. Jaume Colell, relatant a més, els diferents caires de la seva actuació transcendental en la vida de nostra terra, en els seus 60 anys de contínua activitat.

El Centre Excursionista s'ha adherit joíós a aquest homenatge al il·lustre vellard, que bé s'ho mereix per les influències en la poesia, en la restauració, en la religiositat, en la renaixensa de Catalunya.

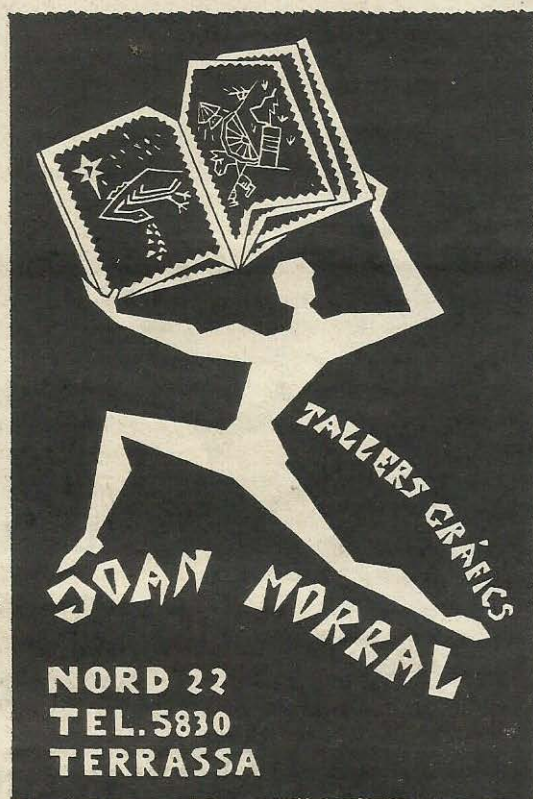
Lectura de V. Alavedra.—El dia 20 de maig aquest aprecit amic donà les primícies de la novel·la que té en preparació, «Irmínia». La nombrosa concurrència elogià la tasca quieta i ignorada del estimat consoci, qui humilment ha volgut contribuir a l'obra de les lletres nostrades, i dar-ne la primera lectura, precisament, en aquest casal, on han estat viscuts els millors temps de la seva joventut.

Proclamació del Himne.—El dia 27 de Maig va celebrar-se en el nostre estatge la vetllada destinada a selecció i proclamació del Himne de l'excursionisme terrassenc. Presidí la Comissió organitzadora de la Festa de Germanor a l'Ubach i Mestre Joaquim Pecanins, com a membre del Jurat Qualificador, havent-se excusat els demés components senyors Lamotte de Grignon, Ullés i Gasset. Foren cantades per l'Escola Choral les tres composicions triades pel Jurat, les quals passaven a la consideració dels elements excursionistes per a la selecció definitiva. Fou elegida, en la votació celebrada, la composició musical «Germans a la muntanya!» que resultà d'autor anònim, per qual motiu varen manifestar-se algunes protestes.

A la vista del resultat fou proclamat «Himne de l'excursionisme terrassenc», la poesia d'En Miquel Grané i Civil, premiada l'any passat, amb la música d'aquest autor anònim, i fou cantada definitivament com a tal per l'Escola Choral que tan gentilment ha contribuït a l'acte.

Goigs.—Recomanem a tots els socis procurin engruixir la Col·lecció de goigs de nostra biblioteca, amb contínues aportacions, aprofitant l'avinentesa de les sortides que facin, i procurin presentar-los, si és possible, enrotllats i amb llur cognom al dors.

El Pare Solà malalt.—Fa alguns dies que nostre estimat amic el Rvnd. J. Solà, Sch. P., es troba enllitat. No seria gentil si, en mèrits a les nombroses amistats que s'ha guanyat en el nostre Centre, la col·laboració assídua amb què ens ha distingit, i l'estima que s'ha dignat concedir-nos, no preguéssim a Déu per la seva franca i ràpida millora. Ell faci que ben aviat pugui fer-se càrrec de les tasques habituals.

NORD 22
TEL. 5830
TERRASSA

FÀBRICA DE TEULES

TEULES

TEULES PLANES

tipus MARSELLA, marca

**Segués,
Donadeu i C.^a**

DESPATX: Font-vella, núm. 1

Telèfon, 6137

FÀBRICA: Sant Marian, 193

Telèfon, 6085. ~ TERRASSA

Garantim la porositat, resistència i color vermell

Garatge MUNTANER I LLONCH

Agents dels tan acreditats autos "CITROËN"

amb gran stock de peces de recanvi, venda d'olis, grasses, benzina.
Taller de reparacions. - Lloguer d'autos per a tots els punts.

Garatge: Passeig, 5. Tel. 5603. - Pupil·latge: Mitjà Passeig. Tel. 6500

Gran stock de peces **FORD** llegendaries, el més assortit de Terrassa

Casa Marquès

Altes novetats per a Senyora

Carrer de St. Pere, 35. - Telèf. 5927

FUSTERIA, EBANISTERIA
Restauració de Mobles

— DE —

Manuel Perarnau

Plaça Mn. Jacinto Verdaguer, n.º 24
TERRASSA

JOSEP MACIAS I MARIMÓN

En panyos, sempre el més nou

RAVAL (enfront el Mercat)
Telèfon, 6298

CAMISERIA VACARISAS

Camises per a excursionista

Font-vella, 4 i 6. - Telèfon 5993

BAR TERRASSA - RESTAURANT

Acuradíssim servei de Restaurant a la
carta i cuberts. - Preus econòmics. -
Salons reservats. - Licors, Vins, Xam-
panys de marca

RAVAL, 27 I 29 :: TELÉFON, 6647

Tintoreria Vda. Castelló

Rentats al sec, Tenyits, Planxats al vapor a diari. -
Colors sòlids a la mostra. - Negres per a dols,
a les 10 hores. - Secció especial de destacats.

Nord, 25. - Telèf. 5934. - Sucursal: Rutlla, 40

MOTOS "MATCHLESS"

TOTS MODELS, DES DE 1.750 PESSETES

Representant **J. M. GIRALT** Rmbla. Egara, 209-211
per l'Espanya: :: TERRASSA ::

LLANES I SEDES. - Fils d'estam,
metxes, astracan, etc., per a tota
classe de labors.

Llanes especials per a gerséis
i mftjons d'esport

Casa Castañé

Plaça Mn. Jacinto Verdaguer, 8

Garatge Cervantes

TALLER DE REPARA-
CIONS D'AUTOMOBILS

Automòbils «HISPANO-SUIZA»
Accessoris, olis i grasses

Francesc Devant

Cervantes, 127. - Telèfon 6491
TERRASSA

Tots els qui volen adquirir un bagatge educatiu, ràpid en
FRANCÉS, REFORMA DE LLETRA, COMERÇ,
CÀLCULS ABREVIATS, ORGANITZACIÓ COMPTABLE
acudeixen a la

ACADEMIA FUSTER (RASA, 19)

i l'èxit és segur.